

18. 12. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dosavadní soudní praxe v rozporu se zákonem o rozhodčím řízení

Dne 13. 1. 2010 došlo k publikaci průlomového usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 12 Cmo 496/2008 ze dne 28. 5. 2009, ve kterém Vrchní soud konstatoval, že rozhodčí smlouva, která určuje, že rozhodce bude určen jednou smluvní stranou ze seznamu rozhodců vedeného právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem, a že rozhodčí řízení bude probíhat podle pravidel vydaných touto právnickou osobou, je absolutně neplatná pro obcházení zákona dle § 39 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku. Závěr Vrchního soudu v Praze byl o dva roky později potvrzen ve stanovisku velkého kolegia Nejvyššího soudu v usnesení ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010.

Faktickou aplikaci stanoviska Nejvyššího soudu lze v praxi například v rozsudku ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 23 Cdo 4112/2009 nebo v usnesení ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 23 Cdo 4743/2010. V obdobném duchu se vyjádřil i Ústavní soud ČR (II. ÚS 2164/10 ze dne 1. 11. 2011), když konstatoval, že platná rozhodčí doložka ve spotřebitelských smlouvách předpokládá transparentní a jednoznačná pravidla pro určení osoby rozhodce, při jejichž porušení dochází k porušení práva na spravedlivý proces.

V soudní judikatuře tak došlo k zásadnímu odklonu od dosavadní judikatury (např. Usnesení NS ČR ze dne 31. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2282/2008 nebo II. ÚS 2682/08 ze dne 6. 11. 2008), která platnost rozhodčích doložek k rozhodování sporů rozhodcem vybraným ze seznamu rozhodců vedeným právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem, podle pravidel vydaných touto právnickou osobou nijak, a to ani náznakem nezpochybňovala.

V návaznosti na nový vývoj soudní judikatury Nejvyšší soud v usnesení ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012 konstatoval, že neplatnost rozhodčí doložky má za následek nedostatek pravomoci rozhodčího orgánu, který rozhodčí nález vydal. Nejvyšší soud opakovaně konstatoval, že rozhodčí nález vydaný na základě absolutně neplatné rozhodčí doložky je tzv. paakt, tj. nicotné či neexistující rozhodnutí. Zásadní otázkou pro právní praxi ovšem je, jakým způsobem se má soud vypořádat s rozhodčím nálezem postiženým touto vadou v běžícím exekučním řízení. Z judikatury Nejvyššího soudu (např. usnesení ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012) vyplývá, že v již nařízeném výkonu rozhodčího nálezu v exekučním řízení je potřeba exekuční řízení zastavit ex officio pro nepřijatelnost dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ. Tato praxe soudu je ovšem z pohledu současné právní úpravy kontroverzní, neboť se jedná o radikální zásah do práv věřitelů, a to v důsledku ustanovení, které je koncipováno velice široce.

Na změnu ve vývoji judikatury v oblasti rozhodčího řízení totiž zákonodárce reagoval velkou novelou zákona o rozhodčím řízení, zákonem č. [19/2012](#) Sb., na jehož základě se nejen zásadně zpřísnila pravidla pro sjednání rozhodčí doložek ve spotřebitelských smlouvách, ale rovněž se zásadně rozšířila práva povinného v řízeních s rozhodčím řízením souvisejících (např. v řízení o zrušení rozhodčího nálezu). Zákon o rozhodčím řízení v účinném znění obsahuje hned několik institutů, na základě kterých se lze domoci zrušení rozhodčího nálezu. Strana sporu, proti které byl nařízen výkon rozhodčího nálezu, je oprávněna podat návrh na zrušení rozhodčího nálezu dle § 31 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení. Strana sporu je rovněž oprávněna domáhat se zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí dle § 35 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení. V případě návrhu na zastavení nařízeného výkonu, je soud povinen dle § 35 odst. 2 řízení o výkon rozhodčího nálezu přerušit a uložit straně povinnost podat návrh na zrušení návrhu u příslušného soudu do 30 dnů. V případě, že tak povinný neučiní, je soud povinen pokračovat v řízení o výkon rozhodčího nálezu.

Pokud tak zákon o rozhodčím řízení obsahuje zvláštního právní úpravu, která povinnému poskytuje hned několik procesních institutů, jejichž prostřednictvím se lze domoci zrušení rozhodčího nálezu či zastavení výkonu rozhodčího nálezu, není žádoucí, aby soudy ex offo zastavovaly exekuční řízení pro absolutní neplanost rozhodčí doložky, na jejímž základě byl rozhodčí nález vydán. Taková praxe nejen, že zcela ignoruje vnitřní logiku a strukturu zákona o rozhodčím řízení, ale i ohrožuje práva věřitele, které zákon o rozhodčím řízení se zrušením rozhodčího nálezu spojuje - například zachování účinků podané žaloby dle § 16 odst. 2 zákona o rozhodčím řízení. Zastavení výkonu rozhodčího nálezu dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ lze rovněž považovat za porušení zásady lex specialis derogat legi generali, neboť právní úpravu obsaženou v § 35 odst. 2 zákona o rozhodčím řízení lze považovat za zvláštní úpravu ve vztahu k § 268 OSŘ, která předpokládá činnost strany, proti které byl výkon rozhodčího nálezu nařízen. Lze konstatovat, že dosavadní soudní judikatura právní úpravu obsaženou v zákoně o rozhodčím řízení bohužel i nadále vytrvale ignoruje.

Mgr. Robert Němec LL.M.,
partner

Filip Šilhavý

[PRK Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Jáchymova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 430 111

Fax: +420 224 235 450

e-mail: prague@prkpartners.com

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací – režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)